

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.002.02.2019

Pan Piotr Dorawa
Prezes Zarządu
Energia-Operator Spółka Akcyjna
ul. Marynarki Polskiej 130
80-557 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/021 Efektywność energetyczna gospodarki

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Energa-Operator Spółka Akcyjna, ul. Marynarki Polskiej 130, 80-557 Gdańsk (dalej: „Energa-Operator SA”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Dorawa, Prezes Zarządu, od 24 lutego 2016 r. ¹ W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnili: Roman Pionkowski – od 6 maja 2015 r. do 2 grudnia 2015 r., Rafał Czyżewski – od 31 października 2011 r. do 5 maja 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	– Realizacja przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej – Wykorzystanie środków pomocowych na wspieranie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej – Efekty wykorzystania pomocy – Wykonanie audytu energetycznego
Okres objęty kontrolą	2014-2018
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Joanna Andrzejewska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/22/2019 z 16.01.2019 r. i nr LGD/50/2019 z 19.03.2019 r. 2. Marta Gajewska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/21/2019 z 16.01.2019 r.

(akta kontroli str.1-34)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Energa-Operator SA przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, w tym uzyskanie 93 świadectw efektywności energetycznej, przeprowadzenie audytu energetycznego przedsiębiorstwa oraz wykorzystanie uzyskanych środków pomocowych na wspieranie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej.
Uzasadnienie oceny ogólnej	W latach 2014-2018 Energa-Operator SA złożyła do URE ⁴ 93 wnioski o wydanie świadectwa efektywności energetycznej w kategorii zmniejszenia strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesyle lub dystrybucji i w wyniku przetargu nr 1/2016 ogłoszonego przez Prezesa URE dnia 21 września 2016 r. uzyskała 93 świadectwa efektywności energetycznej. Energa-Operator SA przeprowadziła audyt energetyczny przedsiębiorstwa, uzyskała i prawidłowo wykorzystwała dotację na realizację przedsięwzięcia pn.: „Smart Toruń – pilotażowe wdrożenie Inteligentnej Sieci Elektroenergetycznej przez Grupę Kapitałową Energa”. Powyższe przedsięwzięcia realizowane były terminowo.

¹ Od 24 lutego 2016 r. do 31 marca 2016 r. Piotr Dorawa pełnił obowiązki Prezesa Zarządu na podstawie Uchwały Nr 85/IX/2016 Rady Nadzorczej Energa-Operator SA z dnia 24.02.2016 r.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ URE – Urząd Regulacji Energetyki.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Uzyskanie przez Energa-Operator SA świadectwa efektywności energetycznej

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2014-2018 Energa-Operator SA wzięła udział w jednym przetargu, ogłoszonym przez Prezesa URE 21 września 2016 r. i 21 października 2016 r. złożyła 94 deklaracje przetargowe, w kategorii przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej polegających na zmniejszeniu strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesyłce lub dystrybucji⁶. Wszystkie 94 deklaracje przetargowe dotyczyły przedsięwzięć już zrealizowanych⁷ i zawierały m.in. kartę audytu efektywności energetycznej i audyt efektywności energetycznej.

Jedna z ww. deklaracji (nr 1411) została odrzucona z powodu wystąpienia przesłanek, o których mowa w § 10 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia przetargowego⁸ tj. oferta nie zawierała prawidłowo wypełnionej deklaracji przetargowej lub audytu efektywności energetycznej. Odrzucona oferta zawierała błąd w postaci różnicy wartości toe⁹ pomiędzy audytem efektywności energetycznej, a kartą audytu efektywności energetycznej.

Prezes URE wydał Energa-Operator SA 93 świadectwa efektywności energetycznej, dotyczące przedsięwzięć polegających na przebudowie lub modernizacji linii energetycznych oraz wymianie transformatorów GPZ¹⁰. Ilość zaoszczędzonej energii wynosiła od 11 do 290 toe dla pojedynczych świadectw, łącznie 4.516,570 toe.

(akta kontroli str.35-46)

Szczegółowej kontroli poddano przedsięwzięcie¹¹ realizowane ze środków własnych Energa-Operator SA, pn. „Wymiana transformatora WN/SN w stacji GPZ Podolszyce”, które stanowiło przedsięwzięcie służące poprawie efektywności energetycznej związane z ograniczeniem strat w transformatorach, tj. przedsięwzięcie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 5 lit. c) obowiązującej w tym okresie ustawy o efektywności energetycznej z 2011 r.

Przedsięwzięcie zakończone zostało 25 listopada 2015 r. i zgłoszone do przetargu ogłoszonego przez Prezesa URE w dniu 21 września 2016 r., pod nr 1/2016, w kategorii przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej polegających na zmniejszeniu strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesyłce lub dystrybucji, tj. kategorii, o której mowa w art. 16 ust. 3 pkt 3 ustawy o efektywności energetycznej z 2011 r.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ O których mowa w art. 16 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2167, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o efektywności energetycznej z 2011 r.”. Ustawa obowiązywała do 30 września 2016 r.

⁷ W latach 2011-2016. Zaoszczędzona energia stanowiła wielkość średnioroczną wynikającą z osiągniętych wartości danych pomiarowych.

⁸ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2012 r. w sprawie przetargu na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej (Dz. U. z 2012, poz. 1227) – obowiązywało do 30 września 2016 r.

⁹ toe – energetyczny równoważnik jednej metrycznej tony ropy naftowej o wartości opałowej równej 10.000 kcal/kg.

¹⁰ GPZ – główny punkt zasilania.

¹¹ O średniej wartości świadectwa efektywności energetycznej. Celowego wyboru wg osądu kontrolera dokonano spośród 93 przedsięwzięć, co do których postępowanie zakończone zostało wydaniem świadectwa efektywności energetycznej.

Audyt efektywności energetycznej przedsięwzięcia sporządzony został przez Instytut Energetyki Oddział Gdańsk 19 października 2016 r. i zawierał wszystkie wymagane w art. 25 ustawy o efektywności energetycznej elementy, tj.: nazwę i adres siedziby podmiotu, który zrealizował przedsięwzięcie służące poprawie efektywności energetycznej, kartę audytu efektywności energetycznej, oznaczenie miejsca lokalizacji przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej, ocenę stanu technicznego oraz analizę zużycia energii urządzenia technicznego, ocenę efektów uzyskanych w wyniku realizacji przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej, w tym określenie osiągniętej oszczędności energii.

Wniosek o wydanie świadectwa efektywności energetycznej złożony został w URE 8 lutego 2018 r. Energa-Operator SA uzyskała świadectwo efektywności energetycznej poddanego kontroli przedsięwzięcia 16 marca 2018 r. Koszt przedsięwzięcia polegającego na wymianie transformatora GPZ Podolszyce wynosił 1.168.500 zł (brutto), inwestycja realizowana była od 27.01 do 8.07.2014 r. Średnioroczna oszczędność energii pierwotnej wynosiła zgodnie z audytem 24,1 toe/rok. Koszt audytu efektywności energetycznej wraz z przygotowaniem dokumentacji wymaganej do złożenia oferty na przetarg wyniósł 940 zł.

(akta kontroli str. 40, 46-72, 851-855)

Wniosek do Prezesa URE o wydanie świadectwa efektywności energetycznej spełniał wymagania art. 21 ust 4 ustawy o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 2167 ze zm.) i zawierał następujące dane:

- nazwę i adres siedziby podmiotu składającego wniosek,
- deklarowaną oszczędność energii wyrażoną w tonach oleju ekwiwalentnego (30,125 toe),
- określenie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej oraz miejsca jego lokalizacji,
- określenie terminu realizacji przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej (przedsięwzięcie zrealizowane).

URE nie zwracał wniosku do uzupełnienia.

(akta kontroli str. 70-72)

Dyrektor Pionu Zarządzania Majątkiem Sieciowym wyjaśnił, że Energa-Operator SA nie zwracała się do URE o wyjaśnienie wątpliwości. Koordynacja zadania i przygotowanie ofert do przetargu były dużym wyzwaniem, gdyż Energa-Operator SA nie posiadała doświadczeń związanych z pozyskiwaniem świadectw efektywności energetycznej, dlatego przygotowanie audytów powierzono dwóm podmiotom: Instytutowi Energetyki Oddział Gdańsk i spółce z Grupy Kapitałowej Enspirion. Z ramienia Energa-Operator SA zadanie związane z analizą i przygotowaniem audytów efektywności energetycznej skoordynowało Biuro Zarządzania Eksploatacją. W związku z powyższym oraz krótkim czasem, jaki był przewidziany na złożenie audytów, Energa-Operator SA nie zwracał się do URE w kwestii wyjaśnienia wątpliwości. Największym problemem był krótki czas na przygotowanie i złożenie ofert – wynosił on 30 dni od ogłoszenia przetargu.

(akta kontroli str. 73-118)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

NIK pozytywnie ocenia działania podejmowane przez Energa-Operator SA w procesie pozyskiwania świadectwa efektywności energetycznej. W latach 2014-2018 Energa-Operator SA uzyskała 93 takie świadectwa, które dotyczyły przedsięwzięć polegających na przebudowie lub modernizacji linii energetycznych oraz wymianie transformatorów GPZ, w tym na zadanie „Wymiana transformatora WN/SN w stacji GPZ Podolszyce”. Energa-Operator SA wywiązała się z realizacji

kolejnych etapów uzyskania świadectwa efektywności energetycznej dla tego zadania terminowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Audyt energetyczny przedsiębiorstwa

Przedsiębiorstwo Energa-Operator SA, na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej¹², było zobowiązane do przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa. Audyt ten został przeprowadzony w 2016 r. W tym samym roku przeprowadzono audyty energetyczne siedmiu spółek¹³ przejętych przez Energa-Operator SA w 2018 r.

(akta kontroli str. 119-147)

Audyt energetyczny Energa-Operator SA¹⁴ oraz audyty spółek włączonych w 2018 r. do struktury Energa-Operator SA¹⁵ spełniały wymogi, o których mowa w art. 37 ust. 2 ustawy o efektywności energetycznej.

Audyty sporządzone zostały w podziale na: audyty budynków (w przypadku Energa-Operator SA) i audyty środków transportu dla każdej ze spółek odrębnie. W audycie budynków ujęto m.in. informacje o: sposobie wykonania analiz danych, metod obliczeniowych, zastosowanych modeli matematycznych i programów komputerowych użytych do obliczania oszczędności energii, inwentaryzację techniczno-budowlaną budynków, ogólne dane techniczne, obliczenia parametrów izolacyjności przegród budowlanych, charakterystykę energetyczną budynków (moc cieplna zamówiona, zapotrzebowanie na ciepło, zużycie energii, wysokość taryf i opłat), obliczenia emisji równoważnej, obliczenia efektywności wytypowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych, wyniki oceny opłacalności przedsięwzięć termomodernizacyjnych. Audyty środków transportu zawierały m.in. informacje o metodologii wykonania audytu, parametrach technicznych i eksploatacyjnych pojazdów (oraz innego sprzętu). W podsumowaniu każdego audytu ujęto zestawienia wskazanych rodzajów ulepszeń oraz przedsięwzięć dla budynków i transportu z wykazaniem rocznej oszczędności energii w wyniku zastosowanego działania. Audyty energetyczne spółek włączonych do struktury Energa-Operator SA dotyczyły majątku użytkowanego przez te spółki, tj. środków transportu. Audyt energetyczny Energa-Operator SA został przeprowadzony dla 567 budynków oraz 516 pojazdów użytkowanych przez Energa-Operator SA, tj. wszystkich budynków i pojazdów będących w użytkowaniu wg stanu na dzień 31.12.2016 r.

(akta kontroli str. 147-850)

Zarząd Energa-Operator SA¹⁶ postanowił wyrazić zgodę na wszczęcie postępowania w trybie bezprzetargowym w przedmiocie zlecenia Enspirion Sp. z o.o. przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa oraz odstąpić od zasad określonych Regulaminem Udzielania Zamówień w Energa-Operator SA dotyczących przeprowadzenia badania rynku przed wszczęciem postępowania, sporządzenia wniosku zakupowego, powołania komisji przetargowej oraz sporządzenia protokołu z postępowania.

¹² Audyt efektywności energetycznej został przeprowadzony w okresie obowiązywania ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 831, ze zm.) Ustawa obowiązuje od 1 października 2016 r.

¹³ Tj. Energa-Operator Eksploatacja Elbląg Sp. z o.o., Energa-Operator Eksploatacja Gdańsk Sp. z o.o., Energa-Operator Eksploatacja Kalisz Sp. z o.o., Energa-Operator Eksploatacja Płock Sp. z o.o., Energa-Operator Eksploatacja Słupsk Sp. z o.o., Energa-Operator Eksploatacja Toruń Sp. z o.o., Energa-Operator Techniczna Obsługa Odbiorców Sp. z o.o.

¹⁴ Oraz włączonych do Energa Operator SA spółek.

¹⁵ Oraz Spółka Energa-Operator Logistyka Sp. z o.o. została wyłączona ze struktur Energa-Operator SA.

¹⁶ Uchwałą nr 688/IX z dnia 19.05.2017 r. w sprawie wszczęcia postępowania w przedmiocie zlecenia przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

Prezes Zarządu Energa-Operator SA wyjaśnił, że w związku z oszacowaną pracochłonnością związaną ze sporządzeniem audytu, należy jego wykonanie zlecić firmie zewnętrznej. W wyniku badania przeprowadzonego w ramach projektu operacyjnego stwierdzono, że żaden z podmiotów funkcjonujących na rynku krajowym nie przeprowadzał dotychczas audytu energetycznego w rozumieniu ustawy o efektywności energetycznej oraz że obowiązek ten dotyczy jednocześnie wielu przedsiębiorców, w związku z czym brak było na rynku lokalnym wykonawców, którzy dysponowaliby odpowiednią do tego wiedzą, umiejętnościami i potencjałem. Ponadto analiza wykazała, że wykonanie wiarygodnego audytu w wyznaczonych ramach czasowych byłoby możliwe przy udziale zespołu Politechniki Gdańskiej, Instytutu Energetyki w Gdańsku albo Enspirion Sp. z o.o., należącej do Grupy Kapitałowej Energa. Ponieważ zespół Politechniki Gdańskiej nie podjął się przeprowadzenia audytu z uwagi na zakres prac i ograniczony czas, a Enspirion Sp. z o.o. złożył ofertę korzystniejszą od Instytutu Energetyki w Gdańsku, Zarząd dokonał wyboru tego wykonawcy.

(akta kontroli str. 120-138)

Wykonawcą audytów energetycznych była firma Enspirion Sp. z o.o. z Gdańska należąca do Grupy Kapitałowej Energa, audyt przeprowadzono w okresie 13.04 – 25.09.2017 r., tj. w terminie zgodnym z art. 51 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej. Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej Energa-Operator SA¹⁷ oraz pozostałe Spółki zawiadomiły o przeprowadzeniu audytu Prezesa URE w terminie 30 dni od dnia jego przeprowadzenia. Koszt wykonanego w 2017 r. audytu wyniósł 629.000¹⁸ zł, kwota ta obejmowała łącznie audyty Energa-Operator SA oraz przejętych w 2018 r. siedmiu Spółek¹⁹.

(akta kontroli str. 139-146)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania podejmowane przez Energa-Operator SA w zakresie przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa. Audyt energetyczny Energa-Operator SA, którego wykonawcą był Enspirion Sp. z o.o. spełniał wymogi, o których mowa w art. 37 ust. 2 ustawy o efektywności energetycznej i został przeprowadzony terminowo.

OBSZAR

3. Wykorzystanie środków pomocowych na wspieranie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej

Opis stanu
faktycznego

Energa-Operator SA w latach 2014-2018 zawarła jedną umowę o udzielenie środków pomocowych na poprawę efektywności energetycznej. Złożony przez jednostkę kontrolowaną wniosek nr 169/2013 dotyczył dofinansowania przedsięwzięcia pn.: „Smart Toruń – pilotażowe wdrożenie Inteligentnej Sieci Energetycznej przez Grupę Kapitałową Energa” w formie dotacji ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej²⁰ w wysokości 19.624.600,00 zł. Na podstawie umowy nr 663/2014/Wn/OA-IS-KU/D z dnia

¹⁷ Tj. spółki, które zostały przejęte przez Energa-Operator SA w 2018 r., o których mowa w przypisie 13.

¹⁸ Brutto 773.670 zł

¹⁹ Ponadto kwota ta obejmowała audyt należącej do Grupy Kapitałowej spółki Energa-Operator Logistyka Sp. z o.o. oraz opracowanie „Ocena potencjału w zakresie efektywności energetycznej sieciowej infrastruktury elektroenergetycznej”.

²⁰ Dalej: NFOŚiGW.

23.09.2014 r. zawartej przez Energa-Operator SA²¹ z NFOŚiGW przyznana została dotacja w wysokości 19.624.600,00 zł, która ostatecznie wyniosła 15.137.664,11 zł, zgodnie z Aneksem nr 2/835 z dnia 24.10.2016 r. Wysokość dotacji uległa obniżeniu, ponieważ faktycznie poniesione koszty przedsięwzięcia były niższe niż przewidywane na etapie wniosku o dofinansowanie. Przyznane środki pomocowe przeznaczone były na wykonanie zadań, tj.: przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych, stworzenie inteligentnej sieci oświetleniowej, budowę elektrowni fotowoltaicznej oraz osiągnięcie efektu ekologicznego w postaci zmniejszenia zapotrzebowania na energię elektryczną i ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla. Realizację przedsięwzięcia zakończono 10.12.2015 r.

W okresie objętym kontrolą nie zostały odrzucone żadne wnioski ani przedsiębiorstwo nie wycofało żadnych wniosków o przyznanie środków pomocowych na wspieranie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej.

(akta kontroli str. 855-986)

W latach 2014-2018 jedynym źródłem wsparcia finansowego działań poprawiających efektywność energetyczną była dotacja pozyskana przez Energa-Operator SA z NFOŚiGW na realizację w/w inwestycji.

Energa-Operator SA wywiązała się z umowy przyznającej dotację terminowo realizując przedsięwzięcie. W terminach przewidzianych umową złożone zostały dokumenty potwierdzające osiągnięcie efektu rzeczowego przedsięwzięcia w dniu 20.06.2016 r. (zgodnie z aneksem nr 2/835 do 30.06.2016 r.) oraz efektu ekologicznego w dniu 30.08.2017 r. NFOŚiGW w dniu 21.09.2017 r. wniósł uwagi do dokumentu potwierdzającego osiągnięcie efektu ekologicznego. Energa-Operator SA przedłożyła w dniu 22.12.2017 r. uzupełnione zgodnie ze wskazanymi uwagami opracowanie weryfikujące uzyskanie efektu ekologicznego. Kierownik Biura Innowacji wyjaśnił, że NFOŚiGW nie przekazał ostatecznej informacji potwierdzającej przyjęcie bądź odrzucenie dokumentów.

Dyrektor Pionu Zarządzania Majątkiem Sieciowym Energa-Operator SA wyjaśnił, że w Planie Rozwoju na lata 2014-2019²² Energa-Operator SA zaplanowała nakłady na zadania tj. instalację i rozwój systemu AMI²³ oraz automatyzację sieci dystrybucyjnej, które stanowiły zakres prac do wykonania przez Energa-Operator SA w ramach przedsięwzięcia.

Istotnym warunkiem umowy było składanie do NFOŚiGW dokumentów potwierdzających trwałość przedsięwzięcia, która ustalona została na okres 5 lat od daty zakończenia realizacji. Energa-Operator SA wywiązała się z powyższego warunku, składając raporty roczne utrzymania trwałości efektów osiągniętych w wyniku realizacji przedsięwzięcia. Dokumenty zostały złożone 27.02.2017 r., 26.02.2018 r. i 25.02.2019 r.

W sprawie nie wnioskowania o środki pomocowe przez Spółkę, Prezes Zarządu wyjaśnił, że w 2018 r. wynikało to z braku zasadności ekonomicznej. Po przeanalizowaniu warunków konkursu oraz na podstawie specjalistycznych analiz przeprowadzonych przez podmiot zewnętrzny, Biuro Funduszy UE nie rekomendowało ubiegania się o dofinansowanie. Koszt modernizacji rekomendowanych budynków oraz koszt audytu i obsługi przekraczałby wysokość wsparcia. Wcześniejsze nabory w latach 2016 i 2017 nie dawały podstaw ubiegania

²¹ W umowie nr 663/2014/Wn02/OA-IS-KU/D Energa-Operator S.A. działa w imieniu swoim oraz spółek: Energa-Oświetlenie Sp. z o.o., Energa-Obrót S.A., Energa-Wytwarzanie S.A.

²² Uzgodniony przez Prezesa URE dnia 21 stycznia 2014 r.

²³ AMI – z ang. Advanced Metering Infrastructure, tj. zaawansowane systemy pomiarowe.

się o dofinansowanie ze względu na brak audytu energetycznego, który stanowił niezbędny warunek do aplikowania.

(akta kontroli str. 858-1739)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania podejmowane przez Energa-Operator SA w zakresie wykorzystania środków pomocowych na wspieranie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. W okresie objętym kontrolą Energa-Operator SA zawarła jedną umowę na pozyskanie środków finansowych wspierających przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej. Zawarta umowa dotyczyła dotacji z NFOŚiGW na realizację przedsięwzięcia pn.: „Smart Toruń - pilotażowe wdrożenie Inteligentnej Sieci Elektroenergetycznej przez Grupę Kapitałową Energa”. Przedsiębiorstwo prawidłowo wywiązało się z realizacją umowy w zakresie terminowości i zgodności wykonanych prac z celem określonym w umowie.

OBSZAR

4. Efekty wykorzystania pomocy

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z pkt. 5 Warunków Szczególnych do umowy nr 663/2014/Wn/OA-IS-KU/D NFOŚiGW zobligował Energa-Operator SA do osiągnięcia efektu ekologicznego polegającego na:

- ograniczeniu lub uniknięciu emisji dwutlenku węgla o 8.901,01 Mg CO₂/rok,
- zmniejszeniu zapotrzebowania na energię elektryczną o 6.681,13 MWh/rok,
- produkcji energii elektrycznej w wysokości 3.320 MWh/rok.

Umowa przewidywała także weryfikację uzyskania założonych efektów przez zobowiązanie do dostarczenia dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektu ekologicznego oraz dokumentów potwierdzających trwałość przedsięwzięcia w zakresie rzeczowym i ekologicznym – odpowiednio pkt. 8 i 9 Warunków Szczególnych do umowy. Za nieuzyskanie przez Energa-Operator SA w terminie umownym w/w efektów przewidziane zostały sankcje karne polegające na rozwiązaniu umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia oraz obowiązek zwrotu na rzecz NFOŚiGW środków z dotacji wraz z odsetkami, zgodnie z postanowieniami par.13 ust. 2d i 3 Warunków Ogólnych.

(akta kontroli str. 855-986, 1740-1754)

Założony dla w/w przedsięwzięcia efekt ekologiczny wyniósł:

- ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla o 9.077,20 Mg CO₂/rok, tj. wyższe o 2,0% od przewidzianego umową,
- zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną o 8.031,98 MWh/rok, tj. wzrost o 20,2% w stosunku do postanowień umowy,
- produkcja energii elektrycznej w wysokości 3.342,947 MWh/rok, wzrost o 0,7% w odniesieniu do założonej umową wielkości.

Uzyskane efekty zostały potwierdzone wymaganym umową dokumentem potwierdzającym osiągnięcie efektu ekologicznego przedsięwzięcia. Dla przedsięwzięcia nie został sporządzony audyt efektywności energetycznej potwierdzający osiągnięcie zakładanych efektów, ponieważ według wyjaśnień Kierownika Biura Innowacji nie był on wymagany umową z NFOŚiGW. Dokumentem potwierdzającym osiągnięcie efektu ekologicznego było opracowanie sporządzone przez laboratorium akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji.

(akta kontroli str. 1740-1754)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania podejmowane przez Energa-Operator SA w zakresie efektów wykorzystania środków pomocowych na wspieranie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. Energa-Operator SA osiągnęła zakładany umową z NFOŚiGW efekt ekologiczny polegający na: ograniczeniu lub uniknięciu emisji dwutlenku węgla, zmniejszeniu zapotrzebowania na energię elektryczną oraz produkcji energii elektrycznej w określonych umową dotacyjną ilościach.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości NIK nie formułuje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Gdańsk, 19 kwietnia 2019 r.

Kontrolerzy

Joanna Andrzejewska

Specjalista kontroli państwowej

J. Andrzejewska

Marta Gajewska

Starszy inspektor kontroli państwowej

Marta Gajewska

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

2 up.

WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

.....
w Gdańsku
podpis
Teresa Sawicka

